

Oprettelse af en forening – sådan!

I Danmark kan enhver oprette en forening. Det kan være fordi man har samme holdning til et emne, eller har samme interesse for en sag som f.eks. idræt, spejder, hobbyvirksomhed osv. Man skal ikke være officielt registreret eller godkendt for at være en forening. Men hvis foreningen ønsker støtte fra kommunen til lokaler eller til aktiviteter med børn og unge under 25 år, skal foreningen opfylde forskellige krav for at blive godkendt som en frivillig folkeoplysende forening under folkeoplysningsloven.

Kravene til en frivillig folkeoplysende forening handler primært om hvilke aktiviteter, der er i foreningen, og hvordan foreningens arbejde og organisation er struktureret.

Kravene er at:

- Foreningen har faste og kontinuerlige folkeoplysende aktiviteter.
- Foreningen har vedtægter med et formål, som er godkendt på dens generalforsamling.
- Foreningen som udgangspunkt er åben for alle, som tilslutter sig dens formål.
- Foreningens aktiviteter primært finder sted i den kommune, de søger støtte i.
- Foreningen bygger på aktivt medlemskab og har mindst 5 betalende medlemmer.
- Foreningen er demokratisk opbygget med en bestyrelse valgt af medlemmerne.
- Foreningen har en form for medlemsbetaling bl.a. kontingent.
- Foreningen ikke oprettes eller drives i kommercielt øjemed, og at et evt. overskud tilfalder foreningen.
- Foreningens formue tilfalder almennyttige formål ved dens opløsning.

Dannelse af en forening

For at danne en forening er det første skridt normalt at indkalde de interesserede personer til en stiftende generalforsamling, hvor beslutningen om stiftelse af foreningen træffes. Med indkaldelsen bør følge et udkast til vedtægter.

Husk at gemme referatet fra den stiftende generalforsamling, da det vil være en god ide at vedlægge referatet ved en evt. ansøgning til kommunen om godkendelse som folkeoplysende forening.

Faste og kontinuerlige folkeoplysende aktiviteter

Kommunen støtter faste og kontinuerlige aktiviteter. Faste aktiviteter forstås som aktiviteter for en fast medlemsskare, som betaler kontingent og deltager aktivt i aktiviteterne. Aktiviteterne skal være kontinuerlige, f.eks. hver uge.

Der ydes ikke støtte til enkeltstående arrangementer, men foreninger må gerne lave enkeltstående arrangementer ved siden af deres kontinuerlige aktiviteter.

Den frivillige oplysende forening

Som det i ovenstående står beskrevet i kravene til en frivillig folkeoplysende forening, skal foreningen være demokratisk og medlemsstyret, og dette skal fremgå af foreningens vedtægter. Det skal være de frivillige kræfter, der er de bærende i foreningen. Vedtægterne vil sammen med en beskrivelse af foreningens aktiviteter danne baggrund for kommunens beslutning om, hvorvidt foreningen kan godkendes i forhold til folkeoplysningsloven og dermed også være støtteberettiget.

CVR-nr.

For at foreningen kan modtage økonomisk tilskud fra det offentlige kræves en NemKonto. Oprettelse af en NemKonto i et pengeinstitut forudsætter at foreningen har et CVR-nr. Man kan finde mere information om oprettelse af CVR-nr. på www.viborg.dk/folkeoplysning → sådan bestiller / fornyes et CVR-nummer til foreningen. Det kan oplyses, at erhvervelse af et CVR-nr. er gratis og kan ske ved foreningens registrering i Det Centrale Virksomhedsregister.

Tilskud efter folkeoplysningsloven

Hvis foreningen bliver godkendt som en folkeoplysende forening, kan den søge om tilskud efter reglerne i folkeoplysningsloven. Se mere på www.viborg.dk/folkeoplysning

Folkeoplysningsloven stiller en række krav til foreninger, der ønsker at blive godkendt for at opnå tilskud.

Vedtægterne

For at foreningen kan godkendes i forhold til folkeoplysningsloven, skal vedtægterne som minimum indeholde en beskrivelse af:

- Foreningens formål
- Valg af bestyrelse og antallet af bestyrelsesmedlemmer
- Regnskabs- og formueforhold, herunder regnskabsår samt valg af revisor
- Foreningens hjemsted
- Betingelse for medlemskab
- Tegningsret for foreningen
- Procedure for vedtægtsændringer
- Anvendelse af foreningens evt. formue ved ophør

Der er mange måder at lave vedtægter på, og der er ingen formelle krav om, hvordan vedtægterne skal se ud og hvor udførlige de skal være. Vedtægterne sætter rammen for foreningen og giver nye og gamle medlemmer indblik i, hvilke forpligtelser og rettigheder de har som medlemmer.

På de følgende sider er der en beskrivelse af, hvad vedtægterne kan/skal indeholde og kommentarer til de enkelte punkter. Dette kan bruges som inspiration, når foreningens vedtægter skal skrives.

Kontakt Kultur og Service, Folkeoplysningen, ved spørgsmål på telefon 87 87 33 33

eller besøg hjemmesiden: www.viborg.dk/folkeoplysning

Vedtægter for "Navn"

§ 1. Navn og tilhørsforhold

§ 1.1 Foreningens Navn er: "Navn"

§ 1.2 Foreningens hjemsted er Viborg Kommune

§ 2. Formål

§ 2.1 Foreningens formål er ...

§ 3. Medlemskab

§ 3.1 Foreningen optager som medlem enhver, som har betalt kontingent til foreningen og som tilslutter sig foreningens formål.

Forklaring og kommentarer

Foreningens navn skal være unikt og vil også ofte fortælle hvad hovedaktiviteten er som fx "Fodboldklubben Hatrick".

Foreninger, der søger tilskud i Viborg Kommune, skal have hjemsted og have deres primære aktiviteter i Viborg Kommune. Man må dog gerne deltage i turneringer, kurser, stævner, workshops o. lign. andre steder i Danmark. Foreningen må også gerne have medlemmer, der er bosat i andre kommuner, og der kan også søges tilskud til disse, hvis de er under 25 år.

Formålsparagraffen er særlig vigtig. Formuler den så bredt, at den omfatter alt det, I kunne tænke jer at lave i foreningen, men samtidig så smalt, at I med den kan holde jer på sporet af det, som I nu engang er samlet om i jeres forening.

Formålet skal ligge indenfor det overordnede formål for frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde, som er: "med udgangspunkt i aktiviteten og i det forpligtende fællesskab at styrke folkeoplysningen og dermed medlemmernes evne og lyst til at tage ansvar for eget liv og til at deltage aktivt og engageret i samfundslivet" (folkeoplysningsloven, § 14, stk. 1)

En frivillig folkeoplysende forening skal som udgangspunkt være åben for alle, som tilslutter sig dens formål. Hvis man ønsker at lave yderligere begrænsninger, skal de være objektive og saglige.

Ifølge folkeoplysningsloven skal man være fem betalende medlemmer for at lave en forening. En forening skal bygge på aktivt medlemskab, dvs. at hovedparten af medlemmerne skal betale kontingent og deltage aktivt i foreningen. Man må dog gerne have passive medlemmer og æresmedlemmer.

Hvis jeres forening ønsker mulighed for at kunne ekskludere et medlem, skal der foreligge nogle objektive og saglige begrundelser herfor. Disse begrundelser skal fremgå af vedtægterne. Dette kan fx være grov overtrædelse af medlemsforpligtelserne, kontingentrestance af et væsentligt omfang eller lignende. Eksklusion bør typisk først finde sted efter forudgående advarsler og irettesættelser. Beslutningen om eksklusion kan træffes af bestyrelsen, men oftest er den endelige beslutning henlagt til generalforsamlingen, hvor det pågældende medlem har mulighed for at gøre indsigelser.

§ 4. Generalforsamlingen

§ 4.1 Generalforsamlingen er foreningens øverste myndighed

§ 4.2 Bestyrelsen indkalder til generalforsamlingen med mindst 14 dages varsel. Ordinær generalforsamling afholdes hvert år senest i XX måned.

§ 4.3 Dagsorden for ordinær generalforsamling skal som Minimum indeholde følgende punkter:

1. Valg af dirigent
2. Årsberetning samt godkendelse heraf
3. Fremlæggelse af regnskab, budget og kontingent samt godkendelse heraf.
4. Indkomne forslag. Forslag skal være indkommet senest en uge før generalforsamlingen.
5. Valg af bestyrelse
6. Valg af revisor
7. Eventuelt

§ 4.4 Alle beslutninger på en generalforsamling træffes ved almindelig stemmeflertal med undtagelse af vedtægtsændringer og beslutning om foreningens opløsning.

§ 4.5 Alle medlemmer der har betalt kontingent har stemmeret (aldersgrænse?)

§ 5. Foreningens bestyrelse

§ 5.1 Foreningens daglige ledelse forestås af bestyrelsen, som vælges af generalforsamlingen.

§ 5.2 Bestyrelsen består af 3 medlemmer

§ 5.3 Foreningens bestyrelse er på valg hvert år

§ 5.4 Bestyrelsen konstituerer sig selv med formand, næstformand og kasserer og fastsætter selv sin forretningsorden.

§ 5.5 Bestyrelsen kan nedsætte arbejdsgrupper mm.

Foreningen skal være demokratisk, og generalforsamlingen er det forum, hvor medlemmerne direkte deltager i beslutningsprocessen.

Generalforsamlingen skal indkaldes i god tid, således at alle medlemmer har mulighed for at deltage

Generalforsamlingen vil typisk ligge i starten af året umiddelbart efter at årsregnskabet for foregående år er afsluttet og revideret.

Der er en del faste punkter som skal med hvert år. Det kan skrives i vedtægterne, så man ikke glemmer dem.

4. *Indkomne forslag.* Det er en foreningsretslig grundregel, at man ikke kan behandle et punkt, som ikke er på dagsordenen, og man kan så langt mindre vedtage noget, som ikke har været varslet på en dagsorden. Årsagen er selvfølgelig, at medlemmerne på forhånd skal have mulighed for at tage stilling til de emner, som skal debatteres. Derfor kan man også med rimelighed indsætte regler i vedtægterne om, at forslag skal komme i god tid inden generalforsamlingen.

Hvis foreningen har børn som medlemmer, kan der i vedtægterne stå at barnets stemmeret overgår til dets værge.

Antallet af bestyrelsesmedlemmer er forskellige fra forening til forening. Dog er der et minimumskrav på 3 personer, når man ønsker godkendelse som frivillig folkeoplysende forening. Bestyrelsen vælges på den årlige generalforsamling blandt medlemmerne og varetager medlemmernes interesse mellem generalforsamlingerne. Nogle foreninger foretrækker 2 års valgperioder, der er forskudt således, at halvdelen af bestyrelsen er på valg hvert år.

Bestyrelsen fordeler normalt posterne imellem sig. I nogle foreninger er de enkelte bestyrelsesposter på valg separat.

Der er ofte mange arbejdsopgaver i en forening og bestyrelsen kan hurtigt blive trætte, hvis det kun er dem, der udfører al arbejdet. En god bestyrelse formår at engagere sine medlemmer og uddelegere opgaver efter behov. Kan der ikke vælges en bestyrelse, skal der afholdes en ekstraordinær generalforsamling, hvor en sådan vælges.

§ 6. Tegningsret

§ 6.1 Foreningen tegnes af formanden og kassereren for bestyrelsen i foreningen eller ved en af disses forfald af formanden eller kassereren i foreningen med 2 Bestyrelsesmedlemmer.

§ 6.2 Ved køb, pantsætning eller salg af fast ejendom kræves dog underskrift af den samlede bestyrelse.

§ 6.3 Ved beløb under 1.000 kr. kan kassereren alene underskrive

§ 7. Kontingent

§ 7.1 De årlige kontingenter godkendes af generalforsamlingen.

§ 8. Vedtægtsændringer

§ 8.1 Vedtægtsændringer kræver et flertal på 2/3 af generalforsamlingens fremmødte medlemmer.

§ 9. Ekstraordinær generalforsamling

§ 9.1 Indkaldelse sker, hvis et flertal af bestyrelsen ønsker det, eller hvis 1/3 af medlemmerne ønsker det. Indkaldelse med dagsorden sker med mindst to ugers varsel og senest fire uger efter, at der er indgået ønske om det.

§ 10. Regnskab og økonomi

§ 10.1 Regnskabsår er fra dato til dato. F.eks. 1.1 – 31.12

§ 10.2 Det reviderede regnskab med kommende års budget skal være fremsendt til medlemmerne senest 14 dage før den ordinære generalforsamling.

§ 10.3 Revision finder sted én gang årligt efter regnskabsårets afslutning. Uanmeldt kasseeftersyn kan finde sted, når revisoren ønsker det.

Tegningsret forstås som retten til at skrive forpligtende under på vegne af foreningen. Dette er typisk formanden og kassereren i fællesskab.

For at undgå, at det bliver for besværligt, at der altid skal to underskrifter til i dagligdagen, kan der tilføjes at kassereren kan være ene underskriver ved mindre beløb.

Ifølge folkeoplysningsloven skal foreningen have en form for medlemsbetaling for at kunne modtage støtte. Det mest almindelige er kontingent, hvor beløbet fastsættes på den årlige generalforsamling.

Det er kun generalforsamlingen, der kan ændre på foreningens vedtægter.

Der skal fremgå hvor stort flertal, der skal til for at ændre vedtægterne, om det er almindeligt stemmeflertal, 2/3 af stemmerne eller andre stemmetal, og om ændringsforslag skal varsles på forhånd.

Hvis der i løbet af året skal træffes nogle større eller principielle beslutninger, vil bestyrelsen indkalde til en ekstraordinær generalforsamling, således at alle medlemmer kan tage del i beslutningen.

Hvis en række medlemmer (fx 1/3) er utilfredse med bestyrelsens arbejde eller ønsker en principsag afgjort, kan de forlange indkaldt til ekstraordinær generalforsamling.

Revisoren kan være et almindeligt medlem af foreningen. Vedkommende må ikke sidde i bestyrelsen eller være samboende/i familie med et bestyrelsesmedlem.

Hvis foreningen modtager over 500.000 kr. i tilskud fra Viborg Kommune skal den benytte en professionel revisor.

§ 10.4 Foreningen hæfter kun for sine forpligtelser med den af foreningen til enhver tid tilhørende formue. Der påhviler ikke foreningens medlemmer eller bestyrelsen nogen personlig hæftelse.

§ 11. Opløsning

§ 11.1 Opløsning af foreningen kræver et flertal på 2/3 af generalforsamlingens eller den ekstraordinære generalforsamlings fremmødte medlemmer.

Opløsningen skal herefter godkendes på en efterfølgende ekstraordinær generalforsamling.

§ 11.2 Ved opløsning af foreningen skal foreningens midler overdrages til almennyttige formål.

En forening kan blive forpligtet til at udbetale erstatninger, løn m.v. Men har foreningen ingen penge er spørgsmålet, hvem der så skal betale.

Det er en foreningsretlig grundsætning, at man ikke kan gemme sig bag en disposition foretaget af en forening. I kan altså ikke oprette en forening og så derefter slippe for et eventuelt efterfølgende erstatningsansvar for jeres handlinger. En god tommefingerregel er, at hvis bestyrelsen har handlet anderledes end den i den pågældende situation burde, hæfter den selv for et opstået tab.

Det er en strafferetlig hovedregel, at ansvaret ikke pålægges foreningen (/eller dens medlemmer), men den/dem der har handlet. Laver eksempelvis en række medlemmer af foreningen God mod Grise hærværk mod en grisefarm, er de – i denne forbindelse – passive medlemmer af foreningen uden risiko. Deres medlemskab af foreningen medfører ikke, at de kan blive stillet strafferetligt til ansvar for andre medlemmers handlinger.

Foreningen kan have en bestemmelse om, at foreningen kun hæfter for sine forpligtelser med sin formue. Sørg også for at ingen medlemmer – heller ikke bestyrelsen - kautionerer personligt for foreningens forpligtelser.

Det skal være fastsat i foreningens vedtægter, under hvilke forudsætninger foreningen kan opløses. Ellers er det absolutte udgangspunkt, at foreningen kan opløses ved en generalforsamling – om den så er ordinær eller ekstraordinær. Her skal der som udgangspunkt det samme antal stemmer til at nedlægge en forening, som der skal til at ændre dens vedtægter – hvilket som oftest er 2/3 af de fremmødte.

Opløsningen kan også ske på knapt så frivillig basis. En forening betragtes som enhver anden form for juridisk person, og den kan derfor eksempelvis gå konkurs.

Ifølge folkeoplysningsloven skal foreningens formue tilfalde almennyttige formål ved dens opløsning. Dette kan fx være en forening med et lignende formål som jeres egen forening, en organisation el. lignende. Dette er et krav.